

SPIEGELEN

Het was in juni 2012 precies 25 jaar geleden dat de SHS (Stichting Herpetologische Studiegroepen) werd opgericht. Dit was de directe voorloper van Stichting RAVON (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland). Na de veelbetekenende start van de Herpetologische Studiegroep Limburg in 1979 stonden herpetologen uit andere provincies te popelen om die succesformule over te nemen, wat al snel resulteerde in de oprichting van soortgelijke studiegroepen in Gelderland en Noord-Brabant. Aanvankelijk met het Natuurhistorisch Genootschap als moederorganisatie, later ook in samenwerking met de KNNV (Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging), werd een nieuwe stichting opgericht voor Nederlandse veldbiologen die de studie en de bescherming van de Nederlandse reptielen en amfibieën als primair en uniek doel hadden. Nieuwe provinciale studiegroepen sloten zich bij de SHS aan,

lezen van het gezicht is uiteraard nog het meest belangrijk voor het sociale leven van de apen zelf. Alleen al met mimiek kan een crisis worden bezworen en kan aan ieder ander lid van de apenfamilie een bepaalde gemoedstoestand duidelijk worden gemaakt. Wat doet zo'n apenverhaal in een themanummer over herpetologie? Nou, in feite heeft mimiek dus met herkenning en erkenning te maken. Voor dat eerste blijken reptielen en amfibieën ook zonder gezichtsuitdrukking behoorlijk fotografisch uniek. Op individuele herkenning berust inmiddels veel herpetologisch onderzoek. De herpetoloog zelf heeft als ieder mens behoefte aan erkenning en waardering. Wat ik echter proef is een vorm van rivaliteit tussen professionals en liefhebbers, tussen wetenschappelijke publicaties en amateuristisch geschrijf, tussen puristen en introducanten, tussen soortenjagers en soortspecialisten, maar vooral (en dat doet me

daarbij steeds puttend uit de stroom van herpetologen uit de school van Strijbosch en Van Gelder, die vanuit de Katholieke Universiteit Nijmegen de Nederlandse herpetologie een gedegen universitaire basis bezorgden. Het resultaat was een vriendenkring die vandaag de dag de oudere garde vormt van de nationale reptielen- en amfibieënbescherming en samen met RAVON het mentoraat op zich neemt van beginnende herpetologen.

Bijna niemand zal het vreemd vinden dat mensen elkaar op gedrag herkennen, dat is bij natuurbeschermers niet anders. Bij herpetologen komt daarbij dat hun focus bijna nooit eenzijdig is, maar dat andere dieren en planten ook altijd onderwerp van studie zijn. Dat zal wel samenhangen met de beperkte omvang van de soortgroepen die primair hun belangstelling hebben, maar tekenend blijft de enthousiasmerende gedrevenheid waarmee deze mensen tewerk gaan. Hoe contrair daarmee zijn de herpetologische studieobjecten die mimiekloos de wereld in staren.

Een vergelijking met andere primaten dringt zich op. Een Orang-oetan is een Orang-oetan en daarmee is alles vastgelegd wat de gemiddelde leek aan info nodig heeft. De 'moderne dierenactivist' in zijn antropogene dierbenadering is meer geïnteresseerd in het individu en wil graag aandacht geven aan Ninami, Padro of Bokato. Naamgeving zorgt ervoor dat we weten over welk dier we het hebben. Maar bij een naam hoort een gezicht! En het is opvallend hoe verschillend de Orang-oetans ineens worden als ze met naam en foto gepresenteerd worden bij de apenkooi en hoe reactief dan ook de toeschouwers aan de andere zijde van de tralies worden. Maar het

de meeste pijn) tussen onderzoek en beheer. In mijn, waarschijnlijk ouderwetse, optiek kan het eerste alleen maar kritisch in dienst staan van het tweede. De glorie behoort immers af te stralen op de instandhouding van natuurlijke biodiversiteit en daar is de mens maar een klein onderdeel van.

We bespringen elkaar als groene kikkers in een koor. Hoe sterker het gekwaak hoe meer aandacht. Wat een zinloze verkwisting van voortplantingsenergie, dat masculiene gedrag. Wat zouden die groene kikkers gebaat zijn bij een stukje mimiek (een glimlach, een knipoog), waarmee ze alleen al gemakkelijk onderscheid zouden kunnen maken tussen mannetjes en vrouwtjes. Het is immers alleen het resultaat dat telt en dat lijken we in natuurbeschermingsland collectief te vergeten. Was dat nu juist niet de sterkte van de SHS? Een gemixte sociale groep, uiteraard kritisch en altijd in discussie, maar altijd met open vizier, elkaar in de ogen kijkend, recht op een gezamenlijk doel af.

Dat is vooral de gedachte achter dit themanummer. De bijdragen zijn uit zeer diverse hand, al zijn sommige handen wat meer aanwezig, maar alle geschreven vanuit het respect voor de diergroepen die we in ons hart hebben gesloten. Dat het Meinweggebied het terrein is waarop we onze onderzoeksdrijf hebben botgevierd is logisch omdat andere vergelijkbare herpetologische natuurgebieden nu eenmaal in West-Europa zeldzaam zijn. Die bijzondere herpetologische status dient letterlijk tot elke prijs behouden te blijven.